

«Å eie, det er å ville»

Eiermelding

NTE

Innhold

Å eie, det er å ville	4
Innledning	5
Om NTE-konsernet	6
Forretningsområde Energi	6
Forretningsområde Nett	6
Forretningsområde Marked	6
Omgivelser i endring og selskapets posisjon.....	8
Overordnede prinsipper for eierstyring	10
NTE som et samfunnsansvarlig selskap	12
Verdiskaping og utbytte.....	13
Organene for den praktiske utøvelsen av eierskapet	14
Generalforsamling	14
Eiermøte	14
Arbeidsutvalget.....	14
Bedriftsforsamling	15
Valgkomite	15

Eiermeldingen

Eiermeldingen klargjør eierkommunenes overordnede formål med eierskapet i NTE-konsernet. Dokumentets eiersignaler er førende for konsernets strategiske valg og videre utvikling. Meldingen peker videre på enkelte overordnede utviklingstrekk som påvirker NTEs utviklingsmuligheter. Meldingen gir også faktainformasjon om NTE-konsernet og presenterer avslutningsvis eiernes organer for utøvelse av eierskapet.

Å eie, det er å ville

Når de to fylkene i Trøndelag fra årsskiftet 2017/2018 slås sammen til Trøndelag fylkeskommune, overføres også eierskapet i NTE fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til kommunene i Nord-Trøndelag. Vi, som nye eiere, får samtidig ansvaret for utviklingen av et av de ledende fornybarselskapene i landet. Det er en stor og krevende oppgave å eie et fornybarselskap, som gjennom snart 100 år har vært sentral i utviklingen av vår region.

Å eie, det er å ville. For oss betyr det at vi vil eie et fornybarselskap, som er ledende i overgangen til fornybarsamfunnet og som utnytter de mulighetene som et mer komplekst energisystem og digitalisering representerer. For å oppnå dette må vi kreve at selskapet utvikler seg videre, samtidig som vi gir selskapet handlingsrom til å bli en effektiv og verdiskapende bedrift. NTE skal også i fremtiden ha en betydelig rolle i utviklingen av Trøndelag. Delvis gjennom utvikling av store fellesskapsressurser og konkurransedyktige energileveranser og kommunikasjonstjenester, delvis til velferdstjenester gjennom skatt og utbytte til eierne, direkte og indirekte ringvirkninger i form av arbeidsplasser, innkjøp og investeringer og ved å utvikle og trekke kompetanse til regionen.

Dette er bakteppet når kommunene nå overtar eierskapet til fellesskapets verdier skapt gjennom drift, utvikling og investeringer i NTE i snart 100 år. Gjennom denne Eiermeldingen staker vi ut en kurs som er en fortsettelse av det forrige eier la til grunn for sitt eierskap: vekst og utvikling under stadig skiftende rammevilkår.

Steinar Aspli - leder i arbeidsutvalget for NTE-eierne. Arnhild

Holstad – medlem i arbeidsutvalget for NTE-eierne. Ida

Stuberg - medlem i arbeidsutvalget for NTE-eierne.

Steinkjer, november 2017

Innledning

NTE ble etablert i 1919 av Nord-Trøndelag fylkeskommune. Målet var å sikre fylket strøm og moderne infrastruktur og dermed bidra til utvikling.

I snart 100 år har NTE spilt en viktig rolle i utviklingen av regionen. NTE er i dag det største fornybárselskapet nord for Dovre, som med fokus på kundenes framtidige behov, utvikler, produserer og distribuerer ren og fornybar energi, og bygger og drifter digital infrastruktur. Selskapet har en ambisjon om å være en pådriver i overgangen til fornybársamfunnet.

Å være eier i et selskap med en slik posisjon skaper muligheter, men innebærer også forpliktelser. Fylkeskommunen har som eier hatt et klart mål for eierskapet og de nye eierne viderefører den samme intensjonen for NTE: Selskapet skal gjennom videre vekst skape verdier for både selskapets eiere og kunder og for samfunnet for øvrig. I en periode som preges av grunnleggende endringer i rammevilkårene, kreves det et klokt og ansvarlig eierskap. Som eiere av NTE har vi derfor et langsiktig perspektiv på eierskapet, med lønnsomhet, vekst og utvikling som prioriterte mål.

Eiermeldingen tar utgangspunkt i at NTE Holding AS er et offentlig selskap eid av kommunene i dagens Nord-Trøndelag.

Framtiden kan vise at det er behov for å ta strukturelle grep slik at NTE kan utvikle seg gjennom å ta nye markeder innenfor selskapets kjernevirksomhet for å skape vekst, arbeidsplasser og utbytte til eierne. Større strukturelle endringer skal være gjenstand for grundige analyser og drøftinger i forståelse med eierskapet.

Eiermeldingen er ment å gi strategisk retning og å danne grunnlaget for en god samhandling mellom eier og de styrende organer i selskapet. Eiermeldingen trekker således opp hovedprinsippene for hvordan NTE skal styres og legger rammene for en god eierskapsutøvelse.

Dokumentet presenterer videre selskapet og relevante rammevilkår og markedstrender. På basis av dette presenteres så hovedpilarene i eierstyringen: overordnede prinsipper, forventninger til samfunnsbidrag og holdning til verdiskaping og utbytte.

Den praktiske gjennomføringen av eierstyringen baseres også på følgende dokumenter, i tillegg til Eiermeldingen:

- Aksjeloven
- Vedtektene
- Overdragelsesavtale
- Aksjonæravtale
- Retningslinjer for Eiermøtet
- Instruks for arbeidsutvalget
- Retningslinjer for valgkomiteen

I tillegg har NTE en egen styreinstruks.

Om NTE-konsernet

NTEs virksomhet omfatter produksjon og salg av energi og fiberbaserte kommunikasjonstjenester, bygging og drift av infrastruktur for strøm og kommunikasjon. NTE har hovedkontor i Steinkjer og hovedmarked i Trøndelag.

Innenfor selskapets virksomhetsområder er vekstmulighetene i dagens Nord-Trøndelag begrenset. Videre vekst og utvikling av selskapet vil derfor hovedsakelig basere seg på markedsmuligheter i nye geografiske markeder. Også i et historisk perspektiv har selskapet betydelig virksomhet utenfor regionen, hovedsakelig gjennom produksjon av fornybar energi i Nordland og Sverige og markedsaktiviteter i dagens Sør-Trøndelag.

NTE er organisert som konsern, med NTE Holding som morselskap og virksomhet innenfor tre forretningsområder.

Forretningsområde Energi

Forretningsområde Energi består av det heleide selskapet NTE Energi AS, som har produksjonsanlegg for vann- og vindkraft i flere kommuner i Trøndelag. Selskapet er også medeier i betydelige produksjonsanlegg i Nordland og i Sverige. Totalt har NTE 18 heleide og fem deleide vann- og vindkraftverk.

Selskapet har en rekke fornybarprosjekter under bygging, planlegging eller til godkjenning hos offentlige myndigheter.

Forretningsområde Nett

Forretningsområde Nett omfatter datterselskapet NTE Nett AS, som eier og har driftsansvaret for regional- og distribusjonsnettet i NTEs konsesjons-område, som følger de gamle grensene for Nord-Trøndelag fylke. Nett-virksomheten er underlagt myndighetskontroll av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Direktoratet fastsetter regulatoriske og økonomiske rammer for nettvirksomheten.

NTE Nett AS er et av de mest effektive nettselskapene i bransjen, og skal gjennom kontinuerlig forbedringsarbeid sikre denne posisjonen.

Alle husstander, bedrifter og offentlige virksomheter innenfor nettselskapets konsesjonsområde er kunder hos NTE Nett.

Forretningsområde Marked

Forretningsområde Marked ivaretar konsernets kunde- og markedsrettede virksomhet gjennom de heleide datterselskapene NTE Marked AS og NTE Elektro AS.

NTE Marked AS omfatter kraftsalg, utbygging av fiber og salg av fiberkapasitet, -innhold og kundeservice.

De fleste husholdninger i eierkommunene er strømkunder hos NTE, i tillegg er NTE markedsledende på fiberbaserte telekom tjenester i store deler av Trøndelag.

NTE Elektro leverer elektroinstallasjoner i både service- og prosjektmarkedet, i begge markeder er det tøff konkurranse. Kompetanse, kundekontakt og effektiv drift skal i fremtiden sikre virksomheten en fortsatt sterk posisjon i selskapets markeder.

Omgivelser i endring og selskapets posisjon

Det er knyttet usikkerhet til hvordan NTEs rammebetingelser vil utvikle seg fremover. Dette gjelder spesielt forhold som påvirker kraftprisen både i engros- og sluttbrukermarkedet. Videre gjelder det skatt på produksjons-virksomheten, endringer i både regulatoriske rammebetingelser, teknologi og kundeadferd og økt konkurranse om kundene.

For NTE innebærer dette:

- Det grønne skiftet åpner for nye markeder og vekstmuligheter, særlig for de konkurranseutsatte områdene i virksomheten, for eksempel ved introduksjon av solenergi både i privat- og bedrifts-markedet.
- Energisystemet vil gradvis utvikle seg fra storskala kraftproduksjon og distribusjon via nett, til mer sammensatte energiløsninger for den enkelte forbruker.
- Storskala energiproduksjon vil fortsatt være sterkt påvirket av politiske prosesser både internasjonalt og i Norge, men hovedtrekket vil bli at bransjen beveger seg i retning av mindre politisk styring og mer marked.
- Markedet har endret seg dramatisk de siste årene med hensyn til kraftprisen og pris på elsertifikater. Denne endringen har hatt og vil også ha konsekvenser i overskuelig framtid, og innebærer blant annet at NTE må arbeide for å oppnå stadig bedre lønnsomhet i alle deler av organisasjonen. Rammebetingelsene, herunder også fra EU, forventes å endres stadig. Dette innebærer i sin tur at NTE er nødt til å være tilpasningsdyktige.
- Globalisering og økt integrering av markeder fører til at nye nasjonale og globale aktører fra ulike bransjer går inn også i konkurransen om energikundene. Store aktører som blant andre Tesla, Apple, Facebook og Google har både kundefront og kapasitet til å håndtere store kundemasser i markeder også utenfor deres opprinnelige kjerneområder.
- Konsolidering av den norske kraftbransjen fører til færre og større selskaper og økt horisontal integrering.

NTEs visjon «Vi skal gi kundene et grønt forsprang» innebærer at NTE skal vokse gjennom å utnytte forretningsmuligheter i en bransje i omstilling. NTE skal ta følgende posisjon fram mot 2030:

Som regionens største fornybarkonsern skal NTE ha en ledende rolle i det grønne skiftet og overgangen til fremtidens energisystem. Konsernet skal vokse videre innenfor dagens kjernevirksomhet gjennom effektiv drift, bruk av ny teknologi og ved å ta nødvendige, strategiske og strukturelle initiativ. NTE skal være et kundenært energikonsern og være en tydelig regional drivkraft for utvikling og verdiskaping.

Konsernet har tre gjensidig avhengige hovedmål for strategiperioden 2016-2030. Realiseringen av disse målene legger grunnlaget for at NTE kan lykkes med sin forretningsmessige strategi og sitt samfunnsoppdrag: langsiktig verdiskaping, grønn vekst og attraktiv arbeidsplass.

Eierkommunene vil gjennom god dialog med styret legge til rette for at selskapet har handlingsrom til å ta denne posisjonen.

Overordnede prinsipper for eierstyring

Eierkommunene skal arbeide kontinuerlig for å profesjonalisere eierrollen i NTE. Dette skal vi gjøre gjennom at: (1) selskapet har en riktig rolle- og ansvarsfordeling, (2) selskapet skal ha et kompetent og dyktig styre, (3) eierkommunene skal ha klare prinsipper for eierskaps-utøvelsen og (4) selskapet skal følge «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» (NUES).

1. Riktig rolle- og ansvarsfordeling

Eierkommunene ivaretar flere roller overfor NTE. I tillegg til å være eiere, er kommunene blant annet nåværende og framtidige kunder innenfor ulike produkter og tjenester, myndighetsutøvere og vertskommuner for ulike deler av virksomheten. Eierkommunene vil opptre ryddig og skille tydelig mellom rollene for å skape trygghet og troverdighet i eierrollen. Eierkommunene vil også sørge for en riktig ansvarsfordeling mellom de ulike selskaps- og eierorganer. Slik riktig og klar ansvarsfordeling er særlig viktig for effektiv og tilpasningsdyktig forvaltning av de verdiene selskapet representerer.

Selskapet skal ha et kompetent og dyktig styre

Eierkommunene skal arbeide kontinuerlig for å profesjonalisere eierrollen i NTE, blant annet gjennom måten vi ivaretar en av våre aller viktigste oppgaver, nemlig å skaffe selskapet et kompetent og dyktig styre som utvikler selskapet i samsvar med eiernes styringssignaler.

Både ut fra NTEs virksomhet, betydelige endringer i rammebetingelser og muligheter for videre vekst, har selskapet behov for både organisatorisk og Eiermessig fleksibilitet og dessuten en forutsigbar og vekstvennlig utbyttepolitikk.

3. Det skal etableres klare prinsipper for eierstyringen

For å legge til rette for best mulig verdiskaping i selskapet, bør det etableres klare prinsipper for eierskapsutøvelsen.

På denne bakgrunn legges følgende prinsipper til grunn for eierstyringen:

- Eierne skal ha initiativet i en langsiktig og koordinert eierstyring der målet er videre vekst og utvikling for selskapet. Aktive, kompetente og endringsvillige eiere muliggjør en langsiktig planleggings- og investeringshorisont for NTE.
- Aksjelovens beslutningsregler er utgangspunktet for eierstyringen. Det innebærer at beslutninger som involverer aksjonærene fattes av generalforsamlingen i henhold til eierandel.
- Eiermeldingen revideres bare i tilknytning til vesentlige endringer i de langsiktige føringer. Dette innebærer at den ikke går i detaljer eller gir styret konkrete begrensninger i arbeidet med å utvikle NTE videre. På basis av meldingen vil eierne, gjennom en god

dialog med styret, ta stilling til saker styret har utredet og ønsker å avklare med eierne.

- Det skal være et klart skille mellom utøvelse av eierskapet og styrets ansvar. Det innebærer at styret settes sammen på basis av profesjonelle kriterier, som kunnskap om relevante muligheter og utfordringer for selskapet. Styret skal ha tilstrekkelig handlingsrom fra eierne til å kunne opptre på en hensiktsmessig og verdiskapende måte.

Om det skulle oppstå situasjoner som ikke er direkte regulert i avtaleverket som regulerer eierkommunenes eierskap til selskapet, forplikter eierkommunene seg til å være forsiktige og opptre varsomt, slik at man sikrer at intensjonene og formålet med eierskapet overholdes.

Selskapet skal følge NUES

Prinsippene for eierstyring regulerer relasjonene mellom eier, styre og ledelse. NUES gir ut den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse (corporate governance). God eierstyring og selskapsledelse vil styrke tilliten til selskapene og bidra til størst mulig verdiskaping over tid, til beste for eiere, ansatte og andre interessenter. Anbefalingen skal bidra til å styrke tilliten til selskapene blant eiere, i kapitalmarkedet og hos andre interessenter.

Anbefalingen henvender seg i første rekke til selskapers styrever, som bør behandle den og ta stilling til hvordan selskapet skal følge opp hvert enkelt punkt. I dag er anbefalinger fra NUES implementert i NTE-konsernet i den grad de er vurdert formålstjenlige ut fra NTEs virksomhet og eierstruktur.

NTE som et samfunnsansvarlig selskap

NTEs verdiskaping bidrar til velferd og utvikling i Trøndelag både direkte gjennom egen virksomhet og indirekte gjennom bidrag til eierkommunenes økonomi, skatter og avgifter. NTEs skal sørge for en sunn drift av selskapet, som tar tilstrekkelig hensyn til mennesker og miljø, og en god etisk standard hos alle NTEs ansatte. Videre skal NTE ha et sterkt fokus på sin rolle innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

NTE skal, både gjennom produkter og tjenester til kunder og egen aktivitet, være et foregangsselskap innen miljø- og klimaløsninger og bidra til å løse en av vår tids store utfordringer: Klimakrisen.

For å kjennetegnes som et samfunnsansvarlig selskap skal NTE særlig ha fokus på følgende:

- NTE skal videreutvikle kjernevirksomheten: Forretningsområdene Nett, Energi og Marked:
 - Selskapet skal bidra til videreutviklingen av fornybar-samfunnet og introdusere nye tjenester for kundene innen både energi- og telekomområdet.
 - NTE skal bidra, sammen med andre, til å bygge høy-hastighets kommunikasjonsløsninger i også områder som i utgangspunktet ikke er kommersielt lønnsomme.
- NTE skal bidra til innovasjon og utvikling i Trøndelag. Selskapet skal drive langsiktig forretningsutvikling basert på NTEs kjernevirksomhet og med utgangspunkt i kundebase, kompetanse og kapital.
- NTE skal ha en aktiv rolle i kommende strukturerings- og utviklingsprosesser. Denne typen initiativ og eventuelle prosesser skal basere seg på god dialog mellom styre og eiere.
- NTE skal delta i utviklingen av attraktive og kreative lokalsamfunn gjennom et markedsorientert og langsiktig samarbeid med kultur og idrett i Trøndelag.
- NTE skal ha et trygt, inkluderende og mangfoldig arbeidsmiljø, som løser oppgaver i fellesskap.
- NTE skal ha en etisk plattform som anviser hvordan ansatte, ledere, styremedlemmer og innleide medarbeidere som opptre på vegne av NTE, skal møte etiske utfordringer i jobb for NTE.

Verdiskaping og utbytte

NTEs eiere har et tydelig og langsiktig mål for videre vekst og utvikling i selskapet. Samtidig er det en utfordring at kommunale eiere har begrensede muligheter for å tilføre selskapet kapital. Eierne må derfor finne andre måter å sikre nødvendig kapital på for å finansiere større investeringer og utviklingsgrep. Eierens holdning er at alt overskudd som ikke utbetales som utbytte, er å regne som kapitaltilførsel til selskapet og dermed grunnlag for ny vekst.

På denne bakgrunn har eierkommunene forpliktet seg til å forholde seg til en vedtatt utbytteplan i ti år fra overtakelsen av aksjene i selskapet. Utbytteplanen fremgår av Overdragelsesavtalen og innebærer blant annet:

- En utbyttepolitikk som møter selskapets kapitalbehov og legger grunnlaget for ekspansjon og dermed større utbytte senere. Eierne velger derfor en vekstorientert praktisering av utbyttemodellen, som er nedfelt i transaksjonsavtalen med Nord-Trøndelag fylkes-kommune.
- I en periode med økte investeringer og lavere utbytte, er det ekstra viktig for eierne å ha et klart bilde av verdiutviklingen i selskapet. Selskapet skal derfor, med bistand fra eksterne miljøer, utarbeide egne verdivurderinger av konsernet og det enkelte virksomhets-område. En slik vurdering vil i tillegg til å gi eier viktig informasjon, også kunne være nyttig for selskapets styrende organer.
- Eierne forutsetter at selskapet har kontinuerlig fokus på verdiskaping, resultatforbedring og effektivisering av egne prosesser for derigjennom å legge grunnlaget for videre vekst og utbytte til eier.
- Utbyttemidlene forutsettes å inngå som del av hver enkelt kommunes virksomhet, brukes til utviklingstiltak og forvaltes atskilt fra kommunenes øvrige midler. Utbyttemidlene skal i henhold til dette legges over i kommunale/regionale næringsfond og/eller egne kommunale fond for samfunnsutvikling med definerte formål og vedtekter.

Organene for den praktiske utøvelsen av eierskapet

I tillegg til aksjeloven er vedtektene og ulike instruksjoner og retningslinjer grunnlaget for den praktiske utøvelsen av eierskapet:

Generalforsamling

Generalforsamlingens arbeid reguleres av aksjeloven og vedtektene. Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av juni. I den ordinære generalforsamlingen skal årsregnskapet og årsberetningen godkjennes, og disponeringen av årsresultatet behandles.

Eiermøte

Eiermøtets arbeid reguleres av en egen retningslinje. Eiermøtet er et forum der alle aksjonærene møter. Formålet med eiermøtet er å skape en arena der aksjonærene utveksler informasjon og synspunkter med hverandre og med selskapet, og i tillegg koordinerer eierskapet i selskapet. Hver eier kan møte med inntil tre representanter: ordfører, rådmann og en valgt politisk representant.

Det holdes, som hovedregel, eiermøte to ganger i året, ett vårmøte i forkant av ordinær generalforsamling i selskapet og ett høstmøte. Høstmøtet skal ha innhold knyttet til selskapets virksomhet. Ytterligere eiermøter kan holdes ved behov.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalgets arbeid reguleres av egen retningslinje. Arbeidsutvalget skal fungere som et sekretariat for eiermøtet og består av tre medlemmer valgt av eiermøtet. Medlemmene i arbeidsutvalget skal representere et bredt sammensatt utvalg. Arbeidsutvalget er ansvarlig for å forberede eiermøtet, fastsette agenda, kalle inn til og gjennomføre møtet. Arbeidsutvalget innhenter bistand til forberedelser, vurderinger og utredninger etter behov.

Lederen av arbeidsutvalget skal fungere som aksjonærenes kontaktperson mot selskapet. Lederen har ansvar for å legge til rette for informasjonsflyt mellom aksjonærene og arbeidsutvalget og mellom aksjonærene og selskapet, uten at dette begrenser annen kontakt mellom selskapet og aksjonærene. Lederen av arbeidsutvalget uttaler seg utad på vegne av aksjonærene om de spørsmål som angår aksjonærene i fellesskap.

Bedriftsforsamling

Bedriftsforsamlingens arbeid reguleres av vedtektene. Selskapet har en bedriftsforsamling på 18 medlemmer med personlige varamedlemmer. Bedriftsforsamlingen møtes minst to ganger i året, og skal:

- Velge medlemmer til styret samt styrets leder og nestleder.
- Føre tilsyn med styrets og daglig leders forvaltning av selskapet.
- Avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til resultatregnskap og balanse bør godkjennes, og om styrets forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap.

Valgkomité

Valgkomiteens arbeid reguleres av en egen instruks. Valgkomitéen skal bestå av tre medlemmer valgt av bedriftsforsamlingen. Valgkomiteen skal blant annet avgjøre innstilling til bedriftsforsamlingen om valg av aksjonærvalgte styremedlemmer i selskapet. Videre skal valgkomitéen avgjøre innstilling om fastsettelse av godtgjørelse til medlemmer av styret, bedriftsforsamlingen og valgkomitéen. Medlemmene i arbeidsutvalget utgjør aksjonærenes kandidater til valgkomitéen i selskapet. Lederen av arbeidsutvalget er kandidat til ledervervet i valgkomitéen.

Styret

Styrets arbeid reguleres av aksjeloven, vedtektene og en egen styreinstruks. Styret skal sørge for at NTE-konsernet etablerer og gjennomfører en langsiktig strategi basert på eierens føringer. Styret skal videre sikre at virksomheten er forsvarlig organisert, slik at de strategiske målene kan nås. Styret skal dessuten sørge for toppledelse, føre tilsyn med virksomheten og foreslå utbytte.

Styret plikter å holde eier informert om selskapets virksomhet og drift for øvrig. Det forutsettes at styret setter seg inn i aksjonæravtalen, eierstyringsdokumenter og vedtektene for selskapet.

Vedlegg: Aksjonærenes eierandeler

Kommune	I prosent	Antall aksjer
Flatanger	1,040 %	1040
Frosta	1,861 %	1861
Grong	3,960 %	3960
Høylandet	1,131 %	1131
Inderøy	4,551 %	4551
Indre Fosen	2,441 %	2441
Leka	1,000 %	1000
Levanger	11,341 %	11341
Lierne	2,100 %	2100
Meråker	4,640 %	4640
Namsos	10,111 %	10111
Namsskogan	4,430 %	4430
Nærøysund	6,410 %	6410
Overhalla	2,611 %	2611
Raarvihke/Røyrvik	2,420 %	2420
Snåase/Snåsa	2,131 %	2131
Steinkjer	15,762 %	15762
Stjørdal	13,260 %	13260
Verdal	8,800 %	8800
	100 %	100 000

Antall aksjer:	100 000
Aksjekap.	kr 750 000 000,00
Pålydende	kr 7 500,00

